

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM)
EXAMINATION: MAY- 2026
FOURTH SEMESTER

Subject: Fundamentals of Banking (BCOM23-404B/BCOM24-404B)

Date: 11/05/2026	Total marks: 60	Time 2.00 pm to 4.30 pm
-------------------------	------------------------	--------------------------------

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1) Answer the multiple Choice questions. (Any 10) (10)

1. A ----- card is called a plastic card.
 - a) Post
 - b) Credit
 - c) Debit
 - d) Identity
2. Bancus is basically an ---- word.
 - a) Italian
 - b) German
 - c) Chinese
 - d) Latin
3. Whenever the account holder withdraws money or issue cheques, his signature is compared with the ----- .
 - a) Other signature
 - b) Specimen signature
 - c) Contact number
 - d) Address
4. ATM means ----- .
 - a) All Time Money
 - b) Automatic Teller Machine
 - c) Automatic Time Machine
 - d) All Tell Machine
5. The term ----- means the difference between the value of security and amount of loan granted.
 - a) Margin
 - b) Realization
 - c) Marketability
 - d) Documentation
6. In case of Hundi , the interest above -----can be charged where usage is proved
 - a) 6%
 - b) 10%
 - c) 2%
 - d) 8%
7. Bill of Exchange is drawn in ----- language.
 - a) Vernacular
 - b) Marathi
 - c) English
 - d) Hindi
8. Banks plays an important role in the process of ----- development of a country.
 - a) Commercial
 - b) Economic
 - c) Industrial
 - d) Traditional

9. ICCS means -----.
 a) International Commercial Card b) International Credit Council
 c) International Credit Card d) Indian Credit Card
10. ----- are the popular to present the same as a gift for the occasion like marriage, birthday etc.
 a) Gift cheque b) Traveler cheque
 c) Bearer cheque d) Crossed cheque
11. Cheque does not require -----.
 a) Date b) Signature
 c) Stamp duty d) Cheque number
12. There is ----- rate of interest on time deposits
 a) Low b) Lowest
 c) Higher d) None of these
13. An endorsement is called ----- if the endorse signs his name only .
 a) Blank or General b) Conditional
 c) Restrictive d) Special

Q. 2) Write Short Note (Any 3) (15)

1. Saving Account
2. Joint Hindu Family
3. Gift Cheques
4. Primary Function of banks
5. Documentation

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)

1. What are the various types of Negotiable Instruments? Explain the features of same
2. Explain the importance of modern technology in Banking?
3. State and explain the benefits of Internet Banking to the customer.
4. Explain the difference between Travellers cheques and Gift Cheques

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any one) (15)

1. Explain the limitations and process of Credit Creation in Banks.
2. Explain in brief Core Banking? What are the benefits and problems with Core Banking?
3. Explain the difference between Bills of Exchanges and Promissory Note.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)

१. कार्डला प्लास्टिक कार्ड असे म्हटले जाते.
अ) पोस्ट ब) क्रेडिट
क) डेबिट ड) ओळख
२. बँक्स मुळात एक शब्द आहे.
अ) इटालियन ब) जर्मन
क) चीनी ड) लॅटिन
३. जेव्हा खातेधारक रक्कम काढून घेतो किंवा धनादेश जारी करतो तेव्हा त्याच्या स्वाक्षरीची तुलना यांच्याशी केली जाते.
अ) इतर स्वाक्षरी ब) नमुना स्वाक्षरी
क) संपर्क क्रमांक ड) पत्ता
४. एटीएम म्हणजे
अ) सर्व वेळ मनी ब) स्वयंचलित टेलर मशीन
क) स्वयंचलित वेळ मशीन ड) सर्व मशीनला सांगा
५. टर्म म्हणजे सुरक्षेचे मूल्य आणि दिलेल्या कर्जाची रक्कम यातील फरक.
अ) मार्जिन ब) साकार
क) मार्केटबिलिटी ड) डॉक्युमेंटेशन
६. हुंडीच्या बाबतीत, उपरोक्त व्याज चा व्यापार केला जाऊ शकतो जेथे वापर सिद्ध केला जातो.
अ) ६% ब) १०%
क) २% ड) ८%
७. विनीमयाची पावती..... भाषेमध्ये काढले जाते.
अ) भाषान्कि ब) मराठी
क) इंग्रजी ड) हिंदी
८. देशाच्या विकासास प्रक्रियेत बँकांची महत्त्वपूर्ण भूमिका आहे.
अ) व्यापारी ब) आर्थिक
क) औद्योगिक ड) पारंपारिक
९. आयसीसीएस म्हणजे
अ) आंतराष्ट्रीय व्यापारी पत्र ब) आंतराष्ट्रीय क्रेडीट परिषद
क) आंतराष्ट्रीय क्रेडीट कार्ड ड) भारतीय क्रेडीट कार्ड
१०. लग्न, जन्मदिन इत्यादीसारख्या प्रसंगी भेटवस्तू म्हणून सादर करणे लोकप्रिय आहे.
अ) गिफ्ट चेक ब) प्रवासी चेक
क) वाहक धनादेश ड) क्रॉसड चेक

११. धनादेशाला-----ची आवश्यकता नाही.

अ) तारीख

ब) स्वाक्षरी

क) मुद्रांक शुल्क

ड) धनादेश क्रमांक

१२. वेळ ठेवीवर व्याज दर आहे.

अ) किमान

ब) सर्वात कमी

क) उच्च

ड) यापैकी एकही नाही

१३. पृष्ठांकनाला असे म्हटले जाते की.

अ) रिक्त किंवा सामान्य

ब) सशर्त

क) प्रतिबंधक

ड) विशेष

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ३)

(१५)

१. बचत खाते

२. संयुक्त हिंदू कुटुंब

३. गिफ्ट चेक

४. बँकांची प्राथमिक कार्ये

५. डॉक्युमेंटेशन

प्र. ३) खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा.

(२०)

१. चलनक्षमपत्राचे प्रमुख प्रकार सांगून त्यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

२. आधुनिक बँक तंत्रज्ञानाचे महत्त्व सांगा.

३. ग्राहकांना इंटरनेट बँकिंगचे फायदे सांगा आणि स्पष्ट करा.

४. प्रवासी धनादेश आणि गिफ्ट धनांमध्ये फरक स्पष्ट करा.

प्र. ४) खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर ३०० शब्दांत लिहा.

(१५)

१. पतनिर्मितीच्या मर्यादा व प्रक्रिया स्पष्ट करा.

२. मध्यवर्ती बँक व्यवसाय पद्धती म्हणजे काय? मध्यवर्ती बँक व्यवसाय पद्धतीचे फायदे व तोटे सांगा.

३. विनीमयाची पावती (Bill of Exchange) आणि वचन पत्र बिलांमध्ये फरक स्पष्ट करा
